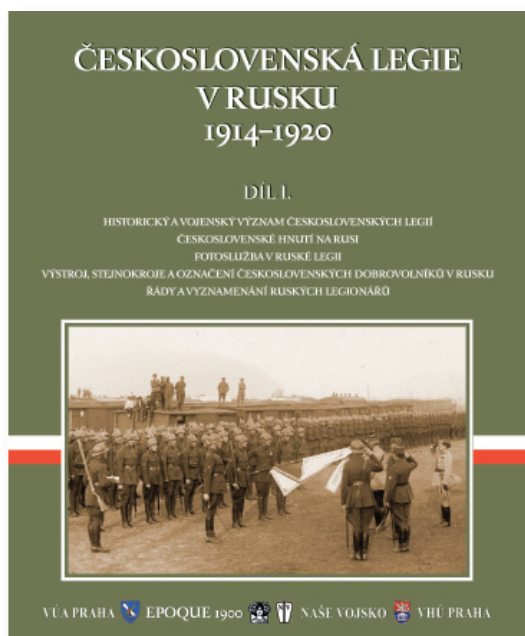

ČESKOSLOVENSKÁ LEGIE V RUSKU 1914–1920

Na podzim 2013 vychází 1. díl čtyřdílné obrazové monografie *Československá legie v Rusku 1914–1920*, připravované v koprodukcii dvou nakladatelství: EPOQUE 1900 a NAŠE VOJSKO.

Realizace tohoto rozsáhlého knižního projektu je umožněna především vstřícností vedení Vojenského ústředního archivu a Vojenského historického ústavu, odkud pochází velká část sbírkových předmětů, resp. obrazového materiálu a fotografií. Nemałym počtem však přispěla i řada dalších institucí a soukromí sběratelé. Svým zaměřením, ale zejména množstvím a šíří většinou dosud neznámého obrazového materiálu a fotografií, jde o zcela výjimečný nakladatelský počín. Toto rozsáhlé dílo, mapující historii čs. vojska v Rusku, život a boj legionářů, jistě vzbudí patřičnou pozornost nejen u pozůstalých, historiků a milovníků militárií, ale doufejme, že i u širšího okruhu zájemců o naši historii a vznik čs. státu. Jednotlivé díly monografie jsou naplánovány tak, aby mohly být součástí velkých oslav stoletého výročí (2014–2018) založení prvních českých a čs. jednotek v zahraničí.

Monografie je rozvržena do 4 dílů:

Díly 1. a 2. jsou koncipovány jako *úvodní* do části historické; díly 3. a 4. (část historická) se soustřeďují již na *samotnou činnost* čs. vojska na Rusi, přičemž sledují události jak po linii politické, tak vojenské.

Obsah jednotlivých dílů:

1. díl – Část úvodní

Historický a vojenský význam čs. legií; Československé hnutí na Rusi; Organizace fotoslužby v Ruské legii; Řády a vyznamenání ruských legionářů; Výstroj, stejnokroje a hodnostní označení čs. dobrovolníků v Rusku.

2. díl – Část úvodní

Chronologie nejdůležitějších událostí v rámci Ruské legie; Lehké palné zbraně (pistole a revolvery, pušky a karabiny, kulometry); Chladné zbraně; Ruční granáty; Dělostřelectvo; Letectvo; Obrněné automobily; Bojové a obrněné vlaky; Prapory; Plukovní hudby.

3. díl – Část historická

(období srpen 1914 až květen 1918):

Česká družina a její boje; nárůst na pluk, brigádu a divizi; další boje čs. jednotek na Západní frontě; Zborov; budování armádního sboru; Bachmač a ústup z Ukrajiny; první konflikty s bolševiky.

(období květen 1918 až leden 1919):

Vystoupení proti sovětské moci, postupné ovládnutí magistrály; boje na východních a západních frontách; ústup od Kazaně a Samary; úspěšné boje na Severouralské frontě; vzpoury v čs. vojsku, gen. Štefánik na Sibíři a jeho reformy; zásadní organizační změny v čs. vojsku.

4. díl – Část historická

(období leden 1919 až podzim 1920):

Stažení čs. vojska ze všech front na Transsibiřskou magistrálu; ochrana magistrály, boje s partyzánskými skupinami; čs. účast při vydání adm. Kolčaka a ruského zlata; ariergardní boje s bolševiky až do všeobecného příměří s vojsky sovětské vlády; postupná evakuace čs. jednotek do Vladivostoku, návrat do vlasti.

Obsah 1. dílu:

Odborné kapitoly v 1. dílu jsou rozsáhlé studie k jednotlivým tématům. Jsou doprovázeny celkem 700 fotografiemi s podrobnými popisky, 26 tabulkami s více než 450 hodnotnými označeními včetně všech modifikací, a kompletní kolekcí 200 řádů a vyznamenání, udělených ruským legionářům vládami 12 států.

V úvodním pojednání **Historický a vojenský význam čs. legií** (PhDr. pplk. E. Stehlík) je zhodnocen podíl čs. legií na vzniku čs. státu a jejich přínos při budování prvorepublikové armády.

Odborná kapitola **Československé hnutí na Rusi** (historik Ruské legie PhDr. F. Šteidler) je první rozsáhlejší prací o tématu z roku 1921.

Odborná kapitola **Fotoslužba v Ruské legii** (E. Orián) pojednává o vzniku a vývoji fotoslužby od jejího počátku v České družině až po rozvětvenou organizaci v rámci celého armádního sboru. Snímky, na kterých jsou armádní fotografové i filmaři při práci v terénu i v laboratořích, nám přibližují prostředí, v němž vznikla mnohatisícová sbírka fotografií deponovaná nyní ve Vojenském ústředním archivu, resp. zčásti ve Vojenském historickém ústavu.

Odborná kapitola **Výstroj, stejnokroje a hodnostní označení čs. dobrovolníků v Rusku** (nprap. B. Panuš) je zasvěcenou studií o výstroji, stejnokrojích a hodnostních označeních ruské armády, které nosili čs. dobrovolníci až do konce ledna 1918, včetně již nerealizovaných návrhů na nárameníky s čs. národními prvky. Sleduje vznik a vývoj nového označení (štitků) ve všech jeho modifikacích. Pojednává o vývoji všech druhů stejnokroje, a na mnoha snímcích dokumentuje jednotlivé části stejnokroje čs. vojska v Rusku až po definitivní typ, tzv. vladivostocký.

Odborná kapitola **Řády a vyznamenání ruských legionářů** (E. Orián) je zatím nejrozsáhlejší prací na toto téma s množstvím dosud neznámých informací týkajících se mj. ruských vyznamenání, dekorací udělených-neudělených za Zborov, jednotlivých kontingentů daných k dispozici čs. armádnímu velení spojeneckými vládami, udělovacích ceremoniálů, celkových počtů udělených řádů a vyznamenání podle jednotlivých období, i různých peripetií kolem vzniku a udělení čs. dekorací, doprovázených stovkami většinou dosud neznámých fotografií.

Technické údaje

Jednotlivé svazky o rozsahu 348–360 stránek; formát 310x265; pětibarevný tisk na matné křídě; obálka matné lamino; přebal, uvnitř se stručnými medailonky autorů; v 1. dílu jako příloha velká historická mapa Ruska s vyznačením všech míst a tratí, na kterých působili čs. legionáři; ve 3. a 4. dílu jako přílohy podrobnější mapy jednotlivých oblastí, kde probíhaly boje se sovětskou mocí; konečná úprava: zatavení do folie. Celkový počet fotografií ve 4 dílech, většinou pohlednicového formátu: 3800–4000.